

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ

**ДО ПІДГОТОВКИ
КУРСОВИХ РОБІТ, КУРСОВИХ ПРОЕКТІВ ТА
ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ
(ОС «БАКАЛАВР» ТА ОС «МАГІСТР»)
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 054 СОЦІОЛОГІЯ**

КИЇВ 2024

Укладачі:

Андрій ГОРБАЧИК – доцент, к.фіз.-мат.н., професор кафедри методології та методів соціологічних досліджень

Ольга КУЦЕНКО – професор, д.соц.н., професор кафедри соціальних структур та соціальних відносин

Тетяна КУЗЬМЕНКО – доцент, к.соц.н., заступник декана факультету соціології

Микола СИДОРОВ - доцент, к.фіз.-мат.н., завідувач кафедри методології та методів соціологічних досліджень

Володимир СУДАКОВ - професор, д.соц.н., завідувач кафедри теорії та історії соціології;

Валентина ЧЕПАК - професор, д.соц.н., декан факультету соціології

Голова науково-методичної комісії – Тетяна ЧЕРВІНСЬКА, доцент, к.соц.н., доцент кафедри теорії та історії соціології

Затверджено рішенням Вченої ради факультету соціології (протокол № 5 від 20 листопада 2024 р.)

Вчений секретар Вченої ради факультету соціології – Євгенія МОРОЗ доцент, к.соц.н. доцент кафедри теорії та історії соціології.

Підготовка та захист курсових робіт (КР), курсових проектів (КП) та випускної кваліфікаційної роботи (ВКР) передбачені навчальними планами відповідних освітніх програм (ОП) для освітнього ступеня (ОС) «бакалавр» та ОС «магістр».

1. Вимоги до організації підготовки та захисту роботи

1.1. Для підготовки КР, КП або ВКР студент(-ка) прикріплюється до однієї з кафедр факультету. У терміни, визначені розпорядженням декана, студент(-ка) пише заяву на ім'я завідувача кафедрою з проханням прикріпити до кафедри з метою підготовки відповідної роботи. Студент(-ка) прикріплюється до кафедри розпорядженням декана з урахуванням бажання студента(-ки), навантаження викладачів факультету, можливостей кафедри.

1.2. Тема КР, КП та ВКР затверджується на засіданні кафедри та подається в деканат (для ВКР двома мовами – українською та англійською) у визначені розпорядженням декана терміни. Разом із затвердженням теми кафедра затверджує наукового керівника роботи (з числа викладачів кафедри). Під час захисту завершена робота оцінюється з урахуванням того, наскільки та як виконано поставлене завдання. Науковий керівник контролює всі етапи підготовки КР, КП та ВКР і надає необхідні консультації. За ініціативою наукового керівника тема роботи може бути уточнена на засіданні кафедри, але не пізніше ніж за місяць до захисту роботи (терміни захисту роботи визначаються розпорядженням декана). Після уточнення теми роботи кафедра протягом трьох днів подає в деканат відповідний витяг із протоколу засідання кафедри, де зазначається уточнена тема роботи (для ВКР двома мовами – українською та англійською).

1.3. Кафедра самостійно визначає терміни та форми проміжного контролю підготовки КР, КП та ВКР, що виконуються на кафедрі, про що студенти(-ки) мають бути поінформовані до затвердження теми роботи.

1.4. Захист КР/ КП здійснюється в терміни, визначені розпорядженням декана. Кафедра самостійно визначає форму проведення захисту та правила оцінювання КР/ КП, виконаних на кафедрі, про що студенти(-ки) мають бути поінформовані до затвердження теми роботи. Оцінка завершеної КР/КП визначається за результатами захисту, з урахуванням пропозиції наукового керівника, який оцінює самостійність роботи (відсутність плагіату), та затверджується рішенням кафедри. Кафедра подає в деканат електронні тексти КР/КП, захищені на кафедрі, у терміни та у форматі, що визначені розпорядженням декана.

1.5. Захист ВКР (випускної кваліфікаційної роботи бакалавра або магістра) здійснюється на засіданні екзаменаційної комісії (ЕК), призначеної наказом ректора, у терміни визначені графіком ЕК, затвердженим проректором з науково-педагогічної роботи. Допуск роботи до захисту на засіданні ЕК відбувається за розпорядженням декана, на основі подання кафедри. Наявність

позитивного висновку щодо відсутності плагіату в дипломних роботах є неодмінною умовою для рекомендації кафедрою дипломної роботи до захисту¹. Кафедра подає секретарю ЕК у терміни, визначені розпорядженням декана, для кожної роботи рекомендацію кафедри до захисту, відгук наукового керівника, рецензію та інші необхідні супровідні документи. При цьому ЕК обов'язково має бути поінформована про факт недопуску роботи до захисту. У своєму відгуку науковий керівник засвідчує самостійність роботи (відсутність в роботі плагіату), дає оцінку ставлення студента(-ки) до написання роботи, сформованості студента(-ки) як фахівця відповідного рівня (форму див. у Додатку 6). Рецензентів для робіт, підготовлених на кафедрі, визначає кафедра. Рецензентом ВРК для ОС «бакалавр» та ОС «магістр» не може бути викладач тієї кафедри, на якій підготовлена робота. В рецензії (форму див. у Додатку 7) може міститися пропозиція оцінки роботи, проте, вона має суто рекомендаційний характер. Оцінка ВРК визначається за результатами захисту на засіданні ЕК.

1.6. Кожна ВКР має містити Дозвіл (ліцензію) на розміщення електронної копії тексту кваліфікаційної роботи у репозитарії Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Додаток 8).

2. Вимоги до структури, змісту та форми роботи.

2.1. Робота має бути виконана державною мовою, якщо інша мова не передбачена відповідною ОП. При оцінюванні роботи враховуються грамотність та коректність використання спеціальної термінології.

2.2. Робота має містити:

- *Титульну сторінку* – форму див. в Додатку 1, 2, 3, 4.
- *Анотацію* обсягом до 900 знаків (включаючи пробіли) та *ключові слова* (3-5 слів) – двома мовами (українською та англійською) – потрібні тільки для ВКР ОС «магістр».
- *Автоматичний зміст*
- *Вступ* - де мають бути чітко визначені об'єкт, предмет, мета і завдання дослідження.
- Два або більше розділів *основної частини*, у яких має бути викладений основний зміст роботи. Кожний розділ має завершуватись висновками до розділу (обов'язково для ВКР).
- *Висновки*, у яких мають бути сформульовані результати роботи, відповідно до завдань дослідження.
- *Перелік використаних джерел* - оформлених у відповідності із вимогами (див. вимоги в Додатку 5).
- *Додатки* – за необхідності.

¹ За рішенням Вченої ради факультету соціології (протокол № 8 від 8 квітня 2020 року) відсоток текстових збігів у випускних кваліфікаційних роботах не повинен перевищувати 30% тексту.

2.3. Необхідний обсяг КР (курсової роботи) на 2 році навчання ОС «бакалавр» становить 20-24 тис. знаків, включаючи пробіли (10-12 сторінок тексту), без урахування титульної сторінки, змісту, переліку використаних джерел та додатків. Список використаних джерел має містити не менше 8 посилань на спеціальну літературу з соціології (наукові книги, розділи монографій, статті, аналітичні та статистичні збірки й доповіді).

2.4. Необхідний обсяг КП (курсowego проекту) на 3 році навчання за ОС «бакалавр» становить 24-32 тис. знаків, включаючи пробіли (12-16 сторінок тексту), без урахування титульної сторінки, змісту, переліку використаних джерел та додатків. Список використаних джерел має містити не менше 10 посилань на спеціальну літературу з соціології (наукові книги, розділи монографій, статті, аналітичні та статистичні збірки й доповіді).

2.5. Необхідний обсяг ВКР для ОС «бакалавр» становить 48-64 тис. знаків, включаючи пробіли (24-36 сторінок тексту), без урахування титульної сторінки, змісту, переліку використаних джерел та додатків. Список використаних джерел має містити не менше 12 посилань на спеціальну літературу з соціології (наукові книги, розділи монографій, статті, аналітичні та статистичні збірки й доповіді). У списку використаних джерел не менше 50% посилань має бути на видання, опубліковані за останні 10 років (на рік захисту).

2.6. Необхідний обсяг ВКР для ОС «магістр» становить 72-96 тис. знаків, включаючи пробіли (36-48 сторінок тексту), без урахування титульної сторінки, змісту, анотації, переліку використаних джерел та додатків. Список використаних джерел має містити не менше 25 посилань на спеціальну літературу з соціології (наукові книги, розділи монографій, статті, аналітичні та статистичні збірки й доповіді), включаючи не менше 2 посилань на англomовні наукові джерела. У списку використаних джерел не менше 50% посилань має бути на видання, опубліковані за останні 10 років (на рік захисту).

2.7. Вимоги до оформлення КР/КП/ВКР:

- ✓ Роботи мають бути надруковані на сторінках формату А4. Розмір шрифту – 14. Відстань між рядками – 1,5.
- ✓ Зміст має бути оформлений автоматично і не містити помилок форматування.
- ✓ Сторінки мають бути пронумеровані наскрізною нумерацією, починаючи з титульної сторінки, але на самій титулці не має зазначатися, що ця сторінка є першою (функція у ворді "Інші колонтитули для першої сторінки").
- ✓ Номери сторінок початку розділів у змісті мають збігатися з номерами сторінок початку розділів у тексті.
- ✓ Текст (і файл) роботи не повинні містити повністю порожніх сторінок.

- ✓ Абзаци в тексті мають визначатися через "Параметри сторінки", а не пробілами чи табуляціями. Між абзацами одного стилю не повинно бути інтервалів.
- ✓ Форматування тексту й назв розділів у різних частинах кваліфікаційної роботи має бути однотипним (вид та розмір шрифту, міжрядковий інтервал, відступи тощо).
- ✓ Роботи подаються до захисту у зшитому та підписаному вигляді.

Відповідальність за відповідність тексту ВКР вказаним вимогам несе науковий керівник.

2.8. Кафедра може формулювати додаткові умови до структури та змісту КР/КП, що виконуються на кафедрі. Ці вимоги мають не суперечити загальним вимогам, але можуть їх уточнювати та доповнювати.

2.9. Кафедра може ухвалювати рішення щодо зарахування виступів на конференціях, які відбуваються на факультеті соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, в якості КР/КП.

Для зарахування виступу на конференції як КР/КП мають бути дотримані такі вимоги:

- ✓ Виступ має відбутися на конференції, яка мала місце протягом поточного навчального року.
- ✓ Виступ на конференції має бути одноосібним.
- ✓ Якщо конференція відбувається онлайн, студент має виступати з увімкненою камерою та презентацією.
- ✓ Тези виступу мають бути опублікованими у збірці матеріалів конференції.
- ✓ Тези виступу мають бути оформлені згідно з вимогами, які зазначені в анонсі конференції.
- ✓ Обсяг тез має складати не менше 75% від максимально можливого обсягу, зазначеного у вимогах в анонсі конференції.
- ✓ Тези мають бути надіслані на пошту оргкомітету конференції науковим керівником з корпоративної пошти на домені knu.ua (чим науковий керівник засвідчує їхню відповідність правилам академічної доброчесності).

2.10. Кафедри можуть пропонувати студентам методичні рекомендації з підготовки КР/КП та ВКР, що спрямовані на допомогу студентам в цій роботі.

2.11. Короткий довідник по логіці та процесу написання та підготовки до захисту робіт [Бабенко С.С. (2016) Як написати академічний навчальний текст (курсову роботу, есе, реферат, рецензію)] можна завантажити тут: https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/elopen/babenko_ac.writing_dovidnuk_2016.pdf

Зразок титульної сторінки курсової роботи/курсowego проекту

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Факультет соціології
кафедра **галузевої соціології**

**КУРСОВА РОБОТА/
КУРСОВИЙ ПРОЕКТ**

на тему:

**"ДІАГНОСТИКА СТАНУ СОЦІАЛЬНОЇ НАПРУЖЕНОСТІ В
СУСПІЛЬСТВІ"**

Автор(-ка): **Сидоренко Галина Іванівна,**
Студент(-ка) 3 курсу спеціальності 054 Соціологія
ОП **Соціологія/**
Соціальні технології/
Соціологічне забезпечення управлінських процесів

Науковий керівник(-ця): **Петренко Тамара Миколаївна,**
Доктор(ка) соціологічних наук, професор

Додаток 2
Зразок оформлення титульної та другої сторінок кваліфікаційної
роботи бакалавра

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Факультет соціології
кафедра теорії та історії соціології

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЦІННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ВІЗУАЛЬНІ ОБРАЗИ
СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ»**

Спеціальність: 054 Соціологія
Освітня програма: Соціологія/
Соціальні технології/
Соціологічне забезпечення управлінських процесів

Освітній ступінь: бакалавр
Кваліфікація: бакалавр з соціології

Автор(-ка):
Петренко Іван Миколайович,
студент(ка) 4 курсу
Науковий керівник (-ця):
Василенко Лариса Олександрівна,
доктор соціологічних наук, професор

Бакалаврська робота допущена до захисту
рішенням кафедри *теорії та історії соціології*

Протокол № _____ від «___» _____ 20__ р.

Зав. кафедри _____ *проф. Іваненко І.І.*
підпис

Київ 2024

**Зразок оформлення зворотної сторони титульної сторінки
бакалаврської роботи**

Реєстрація

номер

дата

підпис лаборанта кафедри

**Рекомендовано
до захисту**

підпис наукового керівника

ім'я, ПРІЗВИЩЕ наукового керівника

Результат захисту

оцінка

дата захисту

Голова ЕК

підпис

ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Члени ЕК

підпис

ім'я, ПРІЗВИЩЕ

підпис

ім'я, ПРІЗВИЩЕ

підпис

ім'я, ПРІЗВИЩЕ

підпис

ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Секретар ЕК

підпис

ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Додаток 3.
Зразок оформлення титульної та другої сторінок кваліфікаційної роботи магістра

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Факультет соціології
кафедра методології та методів соціологічних досліджень

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«ЕВРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МЕТОДУ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ПРИ ДОСЛІДЖЕННІ СОЦІАЛЬНОГО ФЕНОМЕНУ ВОЛОЦЮЖНИЦТВА»

Спеціальність: 054 Соціологія

Освітня програма: Соціальні технології/

Соціологія/

Гендерні студії (програма з можливістю подвійного дипломування з Лундським університетом, Швеція)

Прикладна соціологія/

Соціологія (мова навчання англійська)/Sociology

Освітній ступінь: магістр

Кваліфікація: магістр соціології

Автор(-ка):

Петренко Іван Миколайович,

студент(ка) магістратури

Науковий керівник(-ця):

Василенко Лариса Олександрівна,

доктор соціологічних наук, професор

Магістерська робота допущена до захисту

рішенням кафедри методології та методів соціологічних досліджень

Протокол № _____ від «__» _____ 20__ р.

Зав. кафедри _____ проф. Іваненко І.І.

підпис

Київ 20__

**Зразок оформлення зворотної сторони титульної сторінки
магістерської роботи**

Реєстрація

номер

дата

підпис лаборанта кафедри

**Рекомендовано
до захисту**

підпис наукового керівника

ім'я, ПРІЗВИЩЕ наукового керівника

Результат захисту

оцінка

дата захисту

Голова ЕК

підпис

ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Члени ЕК

підпис

ім'я, ПРІЗВИЩЕ

підпис

ім'я, ПРІЗВИЩЕ

підпис

ім'я, ПРІЗВИЩЕ

підпис

ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Секретар ЕК

підпис

ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Додаток 4

**Зразок оформлення титульної та другої сторінок
кваліфікаційної роботи магістра з подвійним дипломуванням**

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
факультет соціології
кафедра **соціальних структур та соціальних відносин**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«ФУНКЦІОНАЛЬНО-РОЛЬОВІ ПАТЕРНИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЙ
У ГОМОСЕКСУАЛЬНИХ СІМ'ЯХ»**

Спеціальність: 054 «Соціологія»
Освітня програма: Гендерні студії (програма з можливістю подвійного
дипломування з Лундським університетом, Швеція)
Освітній ступінь: магістр
Кваліфікація: магістр соціології

Автор(-ка):

Петренко Іван Миколайович,
студент(-ка) магістратури

Науковий керівник(-ця):

Василенко Лариса Олександрівна,
доктор соціологічних наук, професор

Науковий(а) консультант(-ка):

Ліндберг К., професор, Лундський
університет

Магістерська робота допущена до захисту
рішенням кафедри **соціальних структур та соціальних відносин**

Протокол № _____ від «__» _____ 20__ р.

Зав. кафедри _____ **проф. Іваненко І.І.**
підпис

Київ 20__

**Зразок оформлення зворотної сторони титульної сторінки
магістерської роботи**

Реєстрація

номер

дата

підпис лаборанта кафедри

**Рекомендовано
до захисту**

підпис наукового керівника

ім'я, ПРІЗВИЩЕ наукового керівника

Результат захисту

оцінка

дата захисту

Голова ЕК

підпис

ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Члени ЕК

підпис

ім'я, ПРІЗВИЩЕ

підпис

ім'я, ПРІЗВИЩЕ

підпис

ім'я, ПРІЗВИЩЕ

підпис

ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Секретар ЕК

підпис

ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Вимоги до оформлення використаних джерел

Посилання на джерела слід наводити в тексті у квадратних дужках у форматі «перший автор, рік» або «перший автор, рік: номер (тому), сторінки» за стандартом SAGE Harvard reference style.

Наприклад: [Weber, 1946; Tilly, 2004: p. 216; Тарасенко, 2010: т. 2, с. 170].

Бібліографічні відомості необхідно подавати наприкінці роботи в розділі «Перелік використаних джерел».

Перелік використаних джерел

Перелік використаних джерел подається у вигляді списку бібліографічних описів використаних джерел за абеткою (*спочатку джерела, що надруковані кирилицею, а потім – латиницею*).

(Приклади оформлення бібліографічного опису в списку джерел наведено в Бюлетені ВАК України. – 2009. – № 5 / Форма 23.). – Режим доступу: http://vak.in.ua/files/bjuleten_vak_ukrajini_no_5_2009.pdf)

Приклади бібліографічного опису використаних джерел:

- посилання на монографії:

1. Аналітичне дослідження участі жінок у складі робочої сили / за ред. Е.М. Лібанової. – К.: І-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2012. – 205 с.

- посилання на статті з наукових журналів (один автор):

2. Резнік О. Суб'єкти громадянських практик як підґрунтя демократичного транзиту України/ Олександр Резнік // Соціологія: теорія, методи, маркетинг.- 2020.- № 1.- с.5-21.

- посилання на статті з наукових журналів (більше одного автора):

3. Єфанова І.В. Гендерна сегрегація на ринку праці України у сфері інформаційних технологій / І.В. Єфанова, Т.О. Марценюк // Вісник Львівського університету. Серія соціологічна. – 2014. – Вип. 8. – С. 69–81.

- посилання на нормативні документи та електронні ресурси:

4. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 8 вересня 2005р. № 2866-IV [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2866-15>

**ФОРМА ВІДГУКУ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

ВІДГУК
наукового керівника
на випускнну кваліфікаційну роботу магістра/ бакалавра
зі спеціальності 054 Соціологія
**Освітня програма Соціологія/
Соціальні технології/
Соціологічне забезпечення управлінських процесів/
Гендерні студії (програма з можливістю подвійного дипломування з
Лундським університетом, Швеція)/
Прикладна соціологія/
Соціологія (мова навчання англійська)/Sociology**

_____ (прізвище, ім'я, по-батькові)

на тему _____

Актуальність теми: _____

Загальна характеристика роботи: _____

Наукова і практична значимість роботи: _____

Рівень самостійності роботи, оригінальності тексту та відсутність плагіату (обґрунтування наявності текстових збігів за результатами перевірки на плагіат) _____

Рівень теоретичної та практичної підготовки студента: _____

Загальна оцінка ставлення студента до виконання випускної кваліфікаційної роботи та рекомендація щодо допуску роботи до захисту:

Науковий керівник _____ (підпис) _____ (ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

“ _____ ” _____ 20 ____ р.

**ФОРМА РЕЦЕНЗІЇ
НА ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

**РЕЦЕНЗІЯ
НА ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
СТУДЕНТА **МАГІСТРАТУРИ (БАКАЛАВРАТУ)**
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

(Прізвище, ім'я, по батькові)

Тема випускної кваліфікаційної роботи

Коротка характеристика випускної кваліфікаційної роботи за змістом та розділами.

Позитивні сторони і недоліки роботи.

Відповідність науково-освітнім компетентностям (бакалаврської або магістерської програми) фахівця в галузі соціології.

Якість оформлення ВКР та її відповідність вказаним вимогам.

Загальний висновок про те, наскільки студент є підготовленим до самостійної роботи як фахівець.

Пропозиція оцінки випускної кваліфікаційної роботи за чотирибальною системою (“незадовільно”, “задовільно”, “добре”, “відмінно”).

Місце роботи і посада рецензента_ки

Місце для печатки
рецензента_ки

(підпис, ім'я та ПРИЗВИЩЕ.

“ _____ ” _____ 20__ р.

Дозвіл (ліцензія)
на розміщення електронної копії тексту
кваліфікаційної роботи **магістра/бакалавра** у репозитарії
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Я, _____

(П.І.Б.)

надаю дозвіл (ліцензію) Київському національному університету імені Тараса Шевченка на завантаження електронної копії тексту кваліфікаційної роботи **магістра/бакалавра** на тему: _____

_____ до Інституційного репозитарію (електронного архіву) Київського національного університету імені Тараса Шевченка, а також на інтерактивне надання доступу до електронної копії тексту зазначеної кваліфікаційної роботи в Інституційному репозитарії (електронному архіві) Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Дата

Підпис